



KESKKONNAAMET

Harri Laks  
STROMTEC OÜ  
Harri@stromtec.ee

Teie 31.10.2025 nr 25-15 IP7497

Meie 12.12.2025 nr 7-9/25/20832-3

### Seisukoht (Võsu-Vergi keskpinge õhuliini rekonstrueerimine II etapp )

Austatud Harri Laks

Esitasite Keskkonnaametile arvamuse avaldamiseks elektrirajatise projekti<sup>1</sup>. Projektiga on kavandatud Võsu-Vergi keskpinge õhuliini rekonstrueerimise II etapp Haljala valla Lahe, Altja, Koolimäe, Pihlaspea, Pedassaare ja Natturi külades.

Projektila ulatub peamiselt Lahemaa rahvusparki Lahemaa piiranguvööndisse ning hõlmab ka Sagadi metskond 28 kinnistul asuvat Pedassaare sihtkaitsevööndit. Alal kehtib looduskaitseadusega (LKS) ja Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirjaga<sup>2</sup> (*kaitse-eeskiri*) sätestatud kaitsekord. Ühtlasi kuulub Lahemaa rahvuspark Lahemaa linnu- ja loodusala üleeuroopalise kaitsealade võrgustiku Natura 2000 koosseisu. Lisaks ulatub projektalale Läänemere ranna ehituskeeluvöönd.

Ehitiste püstitamine ja väliskonstruktsioonide muutmine Lahemaa piiranguvööndis on lubatud kaitseala valitseja<sup>3</sup> nõusolekul<sup>4</sup>. Kaitseala valitsejal on lähtuvalt kaitseala kaitse-eesmärgist õigus seada tingimusi, sh tingimusi ehitiste paiknemise kohta<sup>5</sup>. Kaitseala valitseja võib nõusoleku anda, kui tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist ega kaitseala seisundit<sup>6</sup>.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud ehitiste hooldustööd<sup>7</sup>. **Sihtkaitsevööndis on keelatud uute ehitiste püstitamine**, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee- ja tehnovõrgurajatiste ning tootmisotstarbeta rajatiste püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks või rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks<sup>8</sup>.

<sup>1</sup> Stromtec OÜ töö number 25-15 „Võsu-Vergi keskpinge õhuliini rekonstrueerimine II etapp Lahe, Altja, Koolimäe, Pihlaspea, Pedassaare ja Natturi küla, Haljala vald, Lääne-Viru maakond“.

<sup>2</sup> Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrus nr 18 „Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri“.

<sup>3</sup> Kaitse-eeskirja § 4 alusel on kaitseala valitseja Keskkonnaamet.

<sup>4</sup> Kaitse-eeskirja § 23 lg 2 p-d 1 ja 2.

<sup>5</sup> Kaitse-eeskirja § 23 lg 3.

<sup>6</sup> LKS § 14 lg 2, kaitse-eeskirja § 8 lg 1.

<sup>7</sup> Kaitse-eeskirja § 14 lg 2 p 6.

<sup>8</sup> Kaitse-eeskirja § 16 lg 1 p 3.

Piiranguvööndis on keelatud ehitiste püstitamine ranna ehituskeeluvööndis, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul kaitse-eeskirja lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel. Ranna ehituskeeluvööndi ehituskeeld ei laiene tehnovõrgurajatisele<sup>9</sup>.

### **Kokkuvõtvalt:**

1. Kõik projektalale jäävad loodusdirektiivi elupaigatüübid (NATURA elupaigad), projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala piirid ja sihtkaitsevööndi piir tuleb kanda projekti joonistele. Elupaigatüüpide piirid on leitavad Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusest „Looduskaitse, Natura 2000“ kaardirakenduse teemakihi „Natura 2000 alad“ ja seejärel „Natura elupaigad (EELIS)“ ette linnukesed tehes. Projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala piirid on leitavad kaardirakenduse teemakihi „Projekteeritav kaitseobjekt“ ette linnukese tehes.
2. Projektiga planeeritud uue maakaabli ja uue alajaama paigaldamine Sagadi metskond 28 kinnistule ei ole lubatud.
3. Projekteeritava Metsaelupaiga looduskaitseala piirides ei ole lubatud metsa raie. Kui kavandatud töid ei saa teha ilma raiet teostamata, tuleb maakaabli asukohta muuta.
4. Palume projekti seletuskirja lisada alljärgnevad tingimused:
  - 4.1 ehitustööde käigus ei tohi kahjustada projektala ümbrust elupaigatüüpide piires ja kaitsealuste liikide leiukohtades ning vältida tuleb tehnikaga liikumist väljaspool töömaad;
  - 4.2 ehitusmaterjalide ja jäätmete ladustamine niiduelupaigatüüpidele ja kaitsealuste liikide leiukohtadele ei ole lubatud;
  - 4.3 keelatud on üle jääva kaevisse laotamine niiduelupaigatüüpidele ning taastatavale pinnasele ei tohi külvata taimi, vaid niidu taastumine peab toimuma loomulikul viisil naturaalse seemneleviku teel;
  - 4.4 demonteeritud mastide augud tohib täita üksnes olemasoleva niidupinnasega. Muude pinnaste toomine alale ei ole lubatud, et vältida kõrvalise materjali sattumist looduslikku kooslusesse ja võõrliikide levikut. Juhul kui sobivat täitematerjali kohapeal ei leidu, tuleb augud tasandada ja kujundada ühtlasema kujuga lohkuks.

### **Projekt näeb ette:**

1. Suurepõllu (88703:001:0168) kinnistult kuni Sagadi metskond 28 (88703:001:1460) kinnistuni olemasoleva keskpinge õhuliini demonteerimist koos mastide ja toelementidega.
2. Nurme (19101:001:0192) kinnistust kuni Sagadi metskond 28 (88703:001:1460) kinnistuni uue keskpinge maakaabelliini rajamist.
3. Sagadi metskond 28 (88703:001:1460) kinnistul asuvast keskpinge õhuliini mastist kuni Nigula (88703:001:0018) kinnistul asuva mastalajaamani paljasjuhtmelise keskpinge õhuliini asendamist kaetud juhtmega õhuliini vastu. Õhuliini asendamise käigus asendatakse lõpu- ja nurgamastid samades asukohtades uute mastide ja toelementidega.
4. Mastalajaamade demonteerimist ja uute komplektalajaamade paigaldamist.

### **Asendiplaanidele märgitud tööpiirkondades või nende läheduses asuvad alljärgnevad kaitseväärtused:**

- 1) Lahe küla Suurepõllu (88703:001:0168) kinnistul läbib nii projekteeritud kaablitross kui demonteeritav õhuliin kaitse-eesmärgiks olevat loodusdirektiivi elupaigatüüpi (*elupaigatüüp*) aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510<sup>10</sup>);

<sup>9</sup> Kaitse-eeskirja § 23 lg 1 p 2 ja lg 4 p 6.

<sup>10</sup> Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tähtsiga (\*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

- 2) Lahe küla Nurme (19101:001:0192) kinnistul läbib nii projekteeritud kaablitrass kui demonteeritav õhuliin elupaigatüüpi liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270), lisaks jääb elupaigatüübile ka projekteeritud alajaam;
- 3) Lahe küla Jakobi (88703:001:1322) kinnistul läbib nii projekteeritud kaablitrass kui demonteeritav õhuliin elupaigatüüpi aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud;
- 4) Lahe küla Aksli-Hindreku (88703:001:0103) kinnistul läbib nii projekteeritud kaablitrass kui demonteeritav õhuliin elupaigatüüpi aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud;
- 5) Lahe küla Jaani-Hindreku (88703:001:3022) kinnistul läbib projekteeritud kaablitrass elupaigatüüpe aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud, soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning niiskuslembede kõrgrohud (6430). Elupaigatüübi soostuvad ja soo-lehtmetsad ulatuses on projekteeritud Metsaelupaikade looduskaitseala sihtkaitsevöönd.
6. Lahe küla Väi (88703:001:2232) ja Jõe (88703:001:0156) kinnistute piiril on planeeritud maakaabel viidud 17181 Võsu-Vergi-Sõeaugu tee (88703:001:30107) kinnistule, kus see läbib elupaigatüüpi niiskuslembede kõrgrohud. Lisaks piirneb kaablitrass III kaitsekategooria kaitsealuse liigi kahkjaspunase sõrmkäpa (*Dactylorhiza incarnata*) leiukohaga<sup>11</sup>;
7. Lahe küla Jõe (88703:001:0156) kinnistul läbib kaablitrass elupaigatüüpi soostuvad ja soo-lehtmetsad ning selle ulatuses projekteeritavat Metsaelupaikade looduskaitseala sihtkaitsevööndit;
8. Koolimäe küla Aasa (88703:001:0267) kinnistul läbib projekteeritud kaablitrass III kaitsekategooria kaitsealuse liigi vööthuul-sõrmkäpa (*Dactylorhiza fuchsii*) leiukohta<sup>12</sup>, elupaigatüüpe vanad loodusmetsad (9010) ja soostuvad ja soo-lehtmetsad ning nende ulatuses projekteeritavat Metsaelupaikade looduskaitseala sihtkaitsevööndit.
9. Pihlaspea küla Sagadi metskond 28 (88703:001:1460) kinnistul on kaablitrass ning uus alajaam projekteeritud Pedassaare sihtkaitsevööndisse ning elupaigatüübile vanad loodusmetsad (9010);
- 10 Lahe küla Hendriku (88703:001:0033) jääb demonteeritav õhuliin elupaigatüübile liigirikkad niidud lubjavaesel mullal;
11. Lahe küla Jõe (88703:001:0157) kinnistul läbib demonteeritav õhuliin elupaigatüüpi niiskuslembede kõrgrohud ning siirde- ja õõtsiksood (7140);
12. Koolimäe küla Aasa (88703:001:0267) kinnistul läbib demonteeritav õhuliin vähesel määral elupaigatüüpi aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud.

### Loodusdirektiivi elupaigatüübid

Projektilale jäävad niiduelupaigatüübid aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud, liigirikkad niidud lubjavaesel mullal ning niiskuslembede kõrgrohud on nii Lahemaa rahvusparki kui ka loodusala kaitse-eesmärgiks.

Selleks, et oleks võimalik jätkata niitude hooldamist, ei tohi tekitada elupaigatüüpidele roopaid, tööde teostamine niidul on lubatud üksnes juhul, kui pinnas on kuiv või külmunud. Ehitustööde käigus ei tohi kahjustada projektala ümbrust elupaikade piires ning vältida tuleb tehnikaga liikumist väljaspool töömaad. Ehitusmaterjalide ja jäätmete ladustamine ning tehnika parkimine elupaigatüüpide piirides ei ole lubatud.

Keelatud on üle jääva kaevisse laotamine niiduelupaikadele ning taastatavale pinnasele ei tohi külvata taimi, vaid niidu taastumine peab toimuma loomulikult viisil naturaalse seemneleviku teel. Demonteeritud mastide augud tohib täita üksnes olemasoleva niidupinnasega. Muude pinnaste toomine alale ei ole lubatud, et vältida kõrvalise materjali sattumist looduslikku kooslusesse ja võõrliikide levikut. Juhul kui sobivat täitematerjali kohapeal ei leidu, tuleb augud tasandada ja kujundada ühtlasema kujuga lohudeks.

---

<sup>11</sup> EELIS kood KLO9318542.

<sup>12</sup> EELIS kood KLO9318566

Projekti joonistele tuleb kanda kaitse-eesmärgiks olevad elupaigatüüpide piirid.

### **Projekteeritav Metsaelupaikade looduskaitseala**

Nii uue maakaabli paigaldamine kui õhuliinide vahetus on planeeritud projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala sihtkaitsevööndisse. LKS kohaselt on sihtkaitsevöönd kaitseala maa- või veeala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Projekteeritava kaitseala kaitse-eesmärgiks on vanade metsadega seotud haruldaste ja ohustatud liikide kaitse ning loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide kaitse.

LKSi muutmiseks on esitatud eelnõude infosüsteemi seaduse eelnõu, mis käsitleb muuhulgas raietegevust Natura 2000 metsaelupaigas. LKS-i muutmise eelnõus<sup>13</sup> on punktis 1 välja toodud, et LKS-i paragrahvi 14 täiendatakse lõigetega 7–9, mis loetleb millistes metsaelupaigatüüpides on Natura 2000 võrgustiku koosseisu kuuluva kaitseala ja püsielupaiga piiranguvööndis ning hoiualal raie keelatud ja millistel tingimustel on see kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul lubatud. Projektalale jäävad metsaelupaigatüübid soostuvad ja soo-lehtmetsad ja vanad loodusemetsad ja ning asub Lahemaa rahvusparki piiranguvööndis, seega on raietegevus nimetatud elupaikades keelatud kui see ei lähe lõige 8 juures välja toodud järgmiste tingimuste alla:

- 1) kujundusraie kaitse-eesmärgi saavutamiseks;
- 2) raie otsese ohu vältimiseks inimese elule ja varale, välja arvatud loodusvarale;
- 3) raie metsaseaduse § 40 lõikes 2 sätestatud juhul metsakahjustuse ärahoidmiseks ja leviku tõkestamiseks.

Nii uute kaablite panemisel kui ka õhuliinide asendamisel tuleb arvestada, et projekteeritava Metsaelupaiga looduskaitseala piirides ei ole lubatud metsa raie. Projekti joonistele tuleb kanda projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala piirid.

### **Pedassaare sihtkaitsevöönd**

Pedassaare sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse, maastikuilme, koosluste tüüpide ja neile omase liigilise ja vanuselise mitmekesisuse säilitamine ning loodusdirektiivi elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

Sagadi metsekond 28 kinnistul on planeeritud maakaabli paigaldus lahtisel meetodil ning uue alajaama paigaldamine. Lisaks näeb projekt ette kaevetööde ulatuses metsa raadamist (38 m<sup>2</sup> alal). Uued rajatised on planeeritud ka elupaigatüübile vanad loodusemetsad, mis on nii rahvusparki kui ka loodusala kaitse-eesmärgiks.

Kehtiva kaitsekorra kohaselt on sihtkaitsevööndis keelatud uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja tehnovõrgurajatiste püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks. Sihtkaitsevööndis ei ole lubatud metsamaal raadamine, lubatud on üksnes ohtlike puude raie sanitaarraiena. Uue maakaabli ja alajaama paigaldamiseks on vajalik metsamaa raadamine, mis toob kaasa kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübi pindala vähenemise. Majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73<sup>14</sup> § 10 lg alusel on maakaabelliinil kaitsevöönd kaablist mõlemal pool 1 m kaugusel, seega kokku 2 m ulatuses. Nimetatud määrus võimaldab kaitsevööndiga ehitise omanikul kaitsevööndi korrashoiuks teha kaitsevööndiga hõlmatud metsamaa raadamist metsaseaduses sätestatud korras<sup>15</sup>. Seega toimuks metsa raadamine ja edaspidine hooldusraie kogu uue maakaabli kaitsevööndi ulatuses, mille tõttu väheneb veel

<sup>13</sup> Looduskaitseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (Natura hindamine)

<sup>14</sup> Majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrus nr 73 “Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded”.

<sup>15</sup> Majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73 § 9 lg 5.

kaitse-eesmärgiks oleva metsaelupaiga pindala. Sagadi metskond 28 kinnistule planeeritud maakaabli ja uue alajaama paigaldamine kahjustab Lahemaa rahvusparki ja loodusala kaitse-eesmärki, mistõttu ei ole nende rajamine projektiga planeeritud asukohtadesse võimalik.

### **Kaitsealused liigid**

Projektala piirneb mitme kaitsealuse liigi kasvukohaga, mis on ka projektjoonistele kantud. Keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas<sup>16</sup>. Ehitustööde käigus ei ole lubatud kaevise laotamine ning pinnase kahjustamine kaitsealuste liikide leiukohtades.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maret Vildak

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Krista Pukk 5699 5021

krista.pukk@keskkonnaamet.ee

---

<sup>16</sup> LKS § 55 lg 8.